

VYSOCKÝ OBČASNÍK

6. února 2015

noviny obce Vysoké u Příbramě

10. vydání

Ohlédnutí

Prosinec 2014 byl na kulturní akce v obci velmi bohatý. Začalo to v pátek 12. prosince slavnostním otevřením knihovny, která nese jméno rodáka z Vysoké, slavného spisovatele, dramatika, herce a překladatele Josefa Jiřího Stankovského.

Starosta se zastupiteli, a novou knihovnicí paní Janou Horákovou, odhalili informační panely, které popisují život a dílo slavného rodáka. Občané si mohli prvně prohlédnout nově vybudované prostory knihovny i prozatimní knižní fond a připít si na nově vzniklé kulturní centrum obce.

Dále pak, již pod záštitou nově vzniklé knihovny, se v nekuřáckém sále hostince A. Cempírka konala premiéra recitálu pana Miroslava Rojíka s názvem Zpověď a výpověď o Petru Novákovi. Pořad se snažil prostřednictvím vyprávění, písniček a projekce vykreslit obraz nepřehlédnutelné postavy české, respektive československé kulturní historie, držitele Zlatého slavíka za nejlepší píseň z roku 1967, muže, který na Bratislavské lyře 1969 vyhlásil minutu ticha za Jana Palacha.

Z tohoto velmi úspěšného vystoupení byl pořízen profesionální videozáznam, který si budete moci vypůjčit v knihovně.

LŠ

Slavnostní otevření knihovny přilákalo mnoho návštěvníků.

Miroslav Rojík na recitálu Zpověď a výpověď o Petru Novákovi..

Pozvánka do obecní knihovny

První lednový týden byla v přízemních prostorách Obecního úřadu otevřena Knihovna Josefa Jiřího Stankovského.

Ráda bych Vás všechny pozvala k její návštěvě. V nabídce knihovny najdete:

- beletrii - romány, historické romány, povídky, detektivky,
- naučnou literaturu - cestopisy, životopisy, historii, kuchařky,...
- dětskou literaturu - pohádky, říkanky, dívčí romány, dobrodružné knížky.

Půjčit si můžete i několik knih klasické anglické literatury v angličtině. Máme i časopisy, darované našimi čtenáři.

Jako historickou zajímavost dostala knihovna darem i pět knížek (básnické sbírky) z původní obecní knihovny na Vysoké.

Moc děkujeme!

Nabídku průběžně doplňujeme o knihy, zapůjčené Knihovnou Jana Drdy Příbram z tzv. Výměnného knižního fondu.

Otevřeno je v úterý od 18 do 19 hod. a ve čtvrtek od 10 do 11 hod.

Roční registrační poplatek pro dospělé činí 30,- Kč a pro děti a důchodce 20,- Kč.

A ještě mám jednu zprávu pro dětské čtenáře. Děti, které přečtou knížku, inspirují se něčím z jejího obsahu a namalují obrázek, napíší básničku nebo něco malého vyrobí, si budou moci vytáhnout z košíku malé překvapení. Jejich tvorba bude v knihovně vystavena (samozřejmě pokud budou autoři souhlasit).

Těším se na stávající i nové čtenáře!

Knihovnice Jana Horáková

Josef Jiří Stankovský - život a dílo

* 11. 11. 1844 Vysoká
+ 10. 12. 1879 Praha

Herec, překladatel, dramatik, spoluautor Kroniky divadla v Čechách (vyd. 1881) vydavatel Divadelního slovníku (vyd. 1877), autor románu Vlastencové z Boudy (druhý díl pro předčasný úmrtí nedopsal), zanechal náčrtky k románu Kníže Honzík. Vedl část Švandovy společnosti hrající 1872-1885 v arénách na Smíchově a v Plzni.

Pocházel z poměrně zámožné rodiny. Jeho otec byl ředitelem velkostatku ve Vysoké, později si koupil vlastní hospodářství v Čelákovících. J. J. Stankovský,

který zanechal studia práv, začal již na počátku 60. let 19. století uveřejňovat drobné literární práce v různých časopisech.

Josef Jiří Stankovský bývá zařazován mezi nejpłodnější české spisovatele. Je autorem téměř sta divadelních her a překladů, veseloher, frašek, dramat a operních libret. Divadelní hry překládal z němčiny, španělštiny a francouzštiny.

Od roku 1867 byly jeho hry uváděny na scéně Prozatímního divadla, Stankovského aktovku ze života vévody Frýdlandského (Valdštejna) Malý král uvedlo i Národní divadlo v r. 1897.

V roce 1872 převzal po Jaro-

slavu Hofovi pražskou divadelní arénu Na Komotovce a stal se jejím ředitelem.

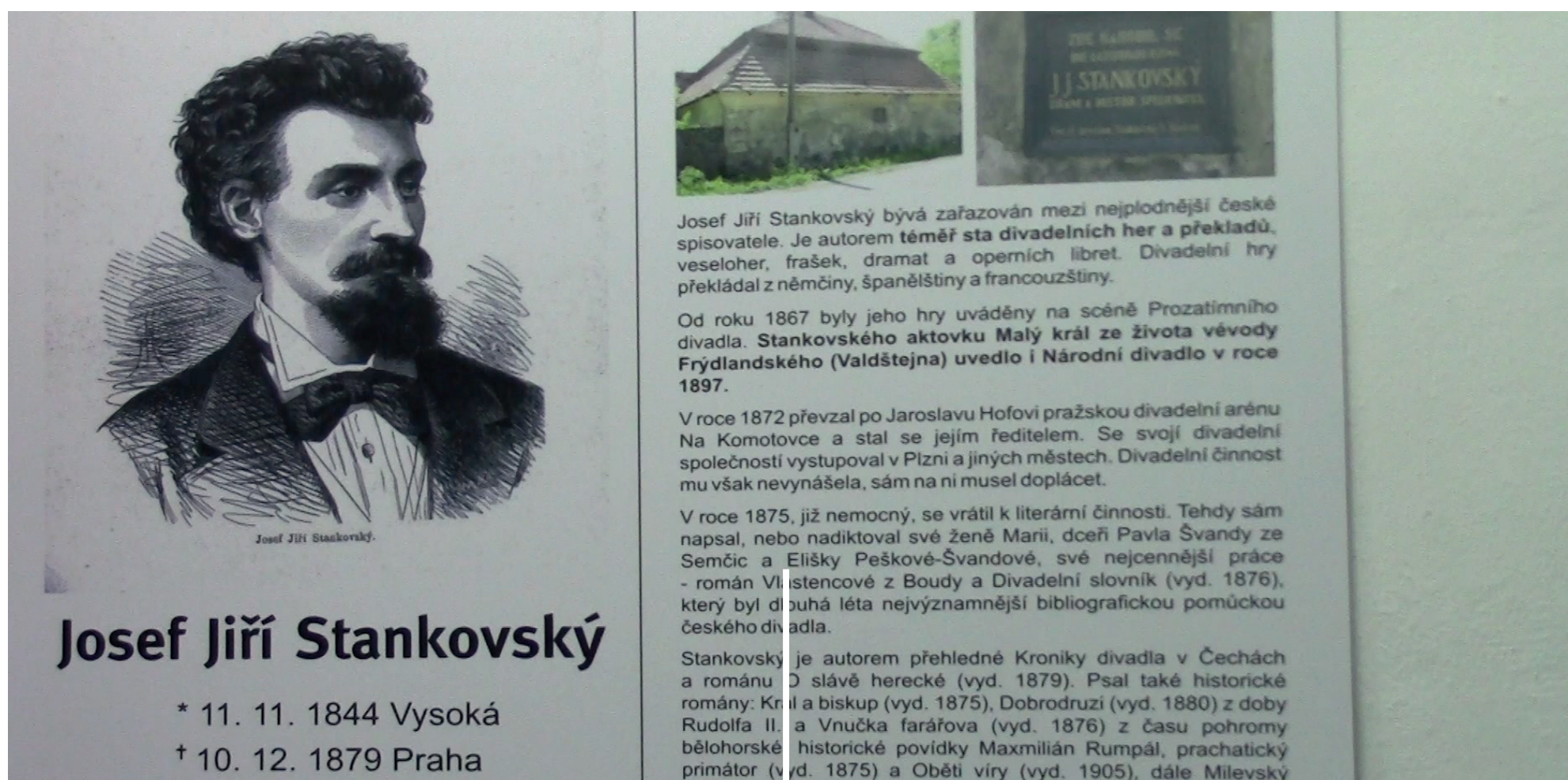
Se svojí divadelní společností vystupoval v Plzni a jiných městech. Divadelní činnost mu však nevynášela, sám na ni musel doplácet.

1875, již nemocný, se vrátil k literární činnosti. Tehdy sám napsal, nebo nadiktoval své ženě Marii, dceři Pavla Švandy ze Semčic a Elišky Peškové-Švandové, své nejcennější práce - román Vlastencové z Boudy a Divadelní slovník (vyd. 1876), který byl dlouhá léta nejvýznamnější bibliografickou pomůckou českého divadla.

Stankovský je autorem přehled-

né Kroniky divadla v Čechách a románu O slávě herecké (vyd. 1879). Psal také historické romány: Král a biskup (vyd. 1875), Dobrodruzi (vyd. 1880) z doby Rudolfa II. a Vnučka farářova (vyd. 1876) z času pohromy bělohorské, historické povídky Maxmilián Rumpál, prachaticky primátor (vyd. 1875) a Oběti víry (vyd. 1905), dále Milevský reformátor (vyd. 1879), vážný pokus o obraz doby novější, Drobné povídky (vyd. 1881) a mnoho dalších.

Místa, v nichž byly jeho jménem nazvány ochotnické soubory: Praha-Malá Strana, Praha-Nové Město, Praha-Žižkov. Pohřben na Olšanech. LŠ

Tipy na výlety po okolí

Zřícenina hradu Hrochův Hrádek leží tři kilometry od Březnice na rozhraní jižních a středních Čech. Původně zde bylo hradiště, na jehož místě byla ve 13. století postavena gotická věžovitá tvrz. Tvrz byla opuštěna v roce 1475. Dochovala se věž paláce a val s příkopy.

Zřícenina gotické tvrze Hrochův Hrádek leží na nevýrazné vyvýšené planině u Dobré Vody u Březnice, v těsném sousedství železniční trati Březnice-Písek. Své pojmenování stavba získala po vla-

dykovi Hrochovi, který zde sídlil ve 13. století.

Původně zde bývalo slovanské hradiště, na jehož místě byla postavena ve 13. století gotická věžovitá tvrz.

Stávala na vyvýšené planině na východním okraji údolí, jímž od Březnice protéká říčka Vlčava k Mirovicům.

Tímto údolím vedla od pradávna velmi důležitá obchodní stezka, která vedla od Mirovic na Březnici

a dále až na Příbram.

Blízkost knížecího raně středověkého hradu Bozně a vsi Stražiště na protějším svahu vyvolává dohad, zda i tvrz Hrochův hrádek neměla převážně strážní funkci. Byla však osídlena pouze krátce, asi 100 let, a okolo roku 1475 se již uvádí jako pustá.

Do dnešních dnů se dochovala severní polovina třípatrové obytné věže a val s příkopy. Po případných dalších objektech či

hospodářském zázemí nezůstaly žádné stopy.

Zřícenina stojí necelého půl kilometru od vsky Dobrá Voda. Přímou k ruinám nevede žádná turistická stezka, ale silnice, která prochází Dobrou Vodou, je zároveň cyklostezkou.

Za železniční tratí v Dobré Vodě směrem od Březnice je po pravé straně polní cesta. Když z cyklostezky odbočíte, dostanete se přímo ke zřícenině, která je volně přístupná. IP

Co je dobré vědět o placení poplatků za odpad a za psy, které nás čeká v únoru?

Dva úterky po sobě, 10. a 17. února, bude na obecním úřadu od 17 do 19:30 hodin probíhat výběr poplatků za letošní rok.

Poplatek za odvoz komunálního odpadu

Protože od Technických služeb Příbram máme dobrou zprávu, že nám svoz a likvidaci odpadu letos nezdrazí, je poplatek pro rok 2015 ve stejné výši jako loni.

Poplatek za odvoz komunálního odpadu musí obec rozpočítat a stanovit tak, aby pokryla celkové náklady na odvoz komunálního, velkoobjemového i nebezpečného odpadu, a to při zachování pokud možno rovného a spravedlivého přístupu ke všem. Ono by asi i z praktického hlediska šlo těžko hlídat, kdo, kdy, kde a kolik odpadu opravdu „produkuje“. Je pravda, že při rozpočítání poplatků je vždycky někdo trochu ve výhodě a jiný naopak. Ale spravedlivější systém se nám vymyslet nepodařilo.

Tam, kde jsou v domech lidé přihlášení k trvalému pobytu, platí se na Vysoké 420,- Kč na osobu.

U rodin s více než 4 osobami platí pátý a každý další člen rodiny jen polovinu, tj. 210,- Kč. Pro výběr poplatků využívá obecní úřad údaje z informačního systému evidence obyvatel.

Vlastníci tzv. „rekreačních nemovitostí“, kde nikdo k trvalému pobytu přihlášen není, platí poplatek 420,- Kč za nemovitost. Tyto poplatky obec účtuje podle údajů v katastru nemovitostí.

Organizace, které mají na Vysoké své sídlo, platí 1 390,- Kč za každou popelnici a k tomu ještě 160,- Kč za tříděný odpad.

Poplatek ze psů

Ani poplatek ze psů se letos nezvyšuje. Na rozdíl od poplatku za odpad se ale poplatky ze psů neplatí podle rodin a domů, ale podle držitelů psů, tedy fyzických osob (nebo také právnických osob, v případě že by držitelem psa byla organizace, což se také stává). Poplatek platí jen ti držitelé psů, kteří jsou v obci přihlášení k trvalému pobytu.

Poplatek se platí ze psů starších 3 měsíců. V případě držení psa po dobu kratší než jeden rok se platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců.

Od poplatku ze psů je úplně osvobozen držitel psa, který je nevidomý, bezmocný, nebo je držitelem průkazu ZTP/P. Poplatky ze psů neplatí také ti, kdo provádějí výcvik psů určených k doprovodu těchto osob, ani ti, kterým povin-

nost držení a používání psa stanoví zvláštní právní předpis.

Má-li jeden držitel jednoho psa, platí 50,- Kč ročně. Pokud by jeden držitel měl dva nebo více psů, platí za prvního 50,- a za každého dalšího 500,- Kč. Výjimku ze zvýšené sazby za druhého a každého dalšího psa mají ze zákona jenom ti, kdo mají invalidní, starobní, vdovský nebo vdovecký důchod, pokud tyto důchody jsou pro ně jediným zdrojem příjmů, anebo ti, kdo pobírají sirotčí důchod. Pro všechny tyto osoby se poplatek za druhého a každého dalšího psa snižuje na 300,- Kč.

Ohlašovací povinnost

Pro oba poplatky, za odpad i za psy, platí ze zákona tzv. ohlašovací povinnost, tedy povinnost plátce se k placení poplatku na obecním úřadu přihlásit.

Obecní úřad každou změnu v trvalém pobytu automaticky z centrální evidence obyvatel zaznamenává.

Ale stejně by každý člověk,

- který se na Vysoké nově přihlásí k trvalému pobytu,

- kterému do rodiny přibude další člen, který bude na Vysoké trvale hlášen,

- který se na Vysoké nově stane vlastníkem nemovitosti,

- který na Vysoké založí firmu, která při své činnosti bude produkovat odpad,

měl zajít na obecní úřad si poplatek za odpad přesně podle ustanovení obecní vyhlášky dohodnout, poplatek zaplatit a případně si převzít novou nebo další nálepkou na popelnici.

Stejně tak je potřebné v průběhu kalendářního roku změny místa pobytu fyzické osoby, změny vlastnictví rodinného domu nebo stavby určené k individuální rekreaci včas obecnímu úřadu ohlásit. V těchto případech se poplatek za odpad platí jen v poměrné výši, která odpovídá počtu kalendářních měsíců pobytu nebo vlastnictví v příslušném kalendářním roce.

Složitější je ohlašovací povinnost u poplatku ze psů. Žádná „centrální evidence psích obyvatel“ na této planetě neexistuje, obecní úřad „detektivní kancelář pro zjišťování psů“ nemá a mít nechce, takže je na slušnosti a odpovědnosti každého, kdo si pořídí psa, aby předtím, než pes dosáhne tří měsíců, zašel na obecní úřad a k placení poplatku se přihlásil.

Je samozřejmé, že komu pes uhyne nebo se mu natrvalo ztratí, může na obecním úřadu požádat o vrácení poměrné části ročního poplatku. LD

Výsledky z radarů za rok 2014

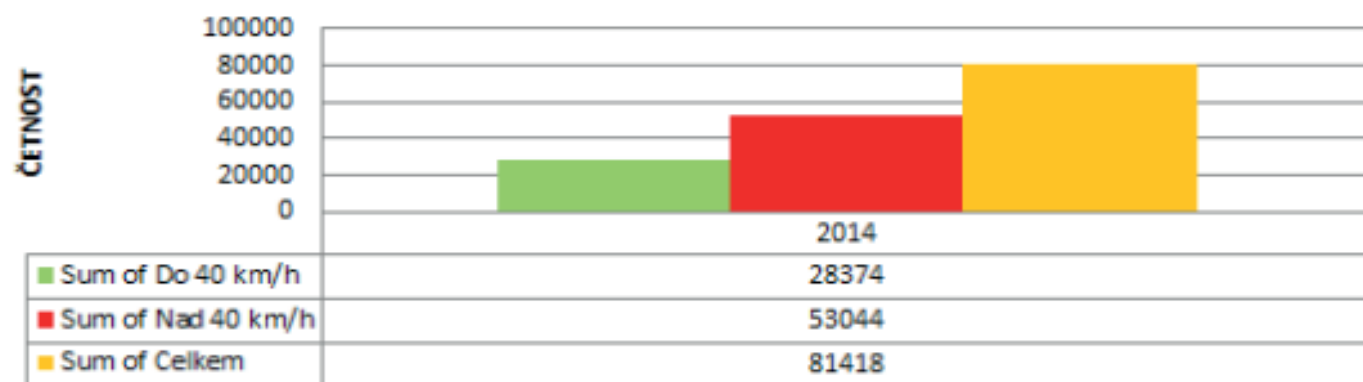
V roce 2013 byly na Vysoké instalovány měřiče rychlosti, a to z důvodu častého porušování maximální povolené rychlosti 40km/h. Níže uvedené grafy znázorňují výsledky měření v průběhu roku 2014. Je zřejmé, že obcí projíždí stále dost neukázněných řidičů.

Jen 34,85% přijíždějících do Vysoké od Bohutína dodržuje povolenou rychlost. Ukázněnost řidičů jedoucích od Narysova nebo od Třebeska je výrazně vyšší - 62,88%.

Výsledky určitě ovlivňuje i umístění radarů. (Radar od Narysova je více v obci, zatímco radar od Bohutína je instalován hned na kraji obce). Každopádně apeluji na všechny řidiče, aby na Vysoké všude dodržovali omezení rychlosti na 40 km/h.

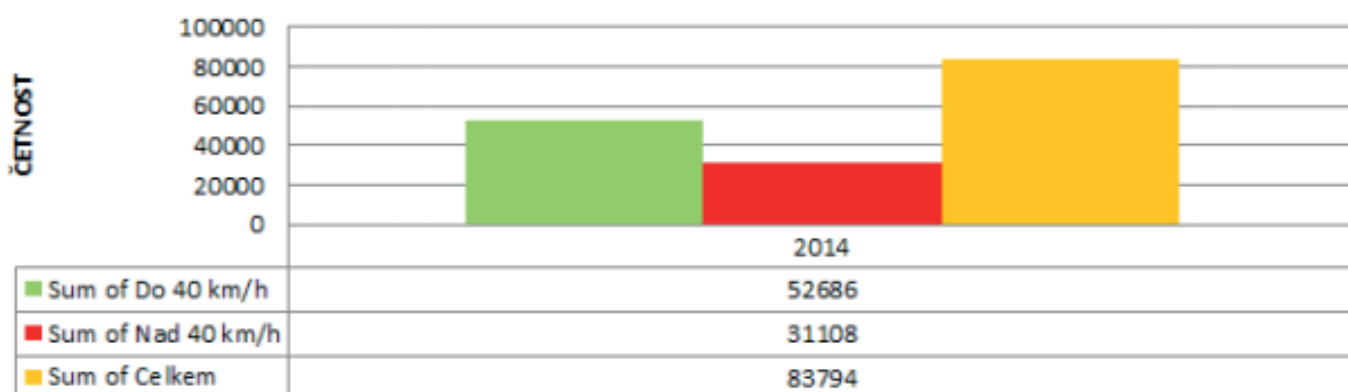
Nemáme chodníky, děti i dospělí chodí těsně vedle vozovky, křižovatky a výjezdy z úzkých uliček jsou nepřehledné. Věřím, že výsledky z roku 2015 budou příznivější. LD + IP

PRŮJEZDY V PRŮBĚHU ROKU 2014

Radar od Bohutína (horní graf) a radar od Narysova a Třebeska (spodní graf).

PRŮJEZDY V PRŮBĚHU ROKU 2014

Informace ze Svazku obcí ANTONÍN DVOŘÁK

Svazek dlouhodobě připravuje výstavbu splaškové kanalizace a čistírny odpadních vod pro své členské obce, který mi jsou Vysoká Příbramě, Narysov, Třebsko a Modřovice.

V současné době probíhá úprava projektu s platným stavebním povolením v rozsahu změny trasy hlavního přivaděče z obce Vysoká do Třebska, kdy se minulému zastupitelstvu obce Vysoká podařilo projednat změnu trasy nejen po technické, ale i po majetkoprávní stránce s vlastníky dotčených pozemků.

Dokončení této projektové změny, tj. získáním platného stavebního povolení, by mělo být dokončeno do března 2015. Je nutné zmínit, že tato změna má pro svazek význam v podobě investičním a provozních úspor, které kladně ovlivní, sníží, budoucí cenu stočného pro nás, obyvatele regionu.

Přestože je tato připravovaná stavba předmětem nejrůznějších názorů a to nejen na úrovni svazku, ale i v jednotlivých členských obcích, je na místě ostavu projektu informovat nejen na zastupitelstvech členských obcí. Jedním z nástrojů, který bude svazek využívat jsou místní i regionální plátky tak, aby se informace dostala každému jednotlivému občanovi v regionu.

Úkolem roku 2015 je pro svazek dokončení všech změn v projektu a připravit následné kroky, které povedou k zajištění financování této stavby. A zde bude hrát velkou a nezastupitelnou roli opět svazek obcí, který z pověření jednotlivých členských obcí akci bude nejen realizovat, ale bude i budoucím provozovatelem čistírny odpadních vod.

Z pohledu realizace lze tedy předpokládat, že již v příštím roce by mohla stavba být zahájena a s předpokladem délky stavby zhruba 18 měsíců by svazek mohl splnit do roku 2018 to, co si při svém založení dal jako hlavní bod společné spolupráce obcí - zlepšit kvalitu povrchových vod v regionu, neboť se zvyšujícími se počty obyvatel v regionu je již nadále neudržitelné, aby se splaškové vody nadále vypouštěly bez přečištění právě do povrchových vod, jak je tomu nyní v každé členské obci!

Informace o obecním vodovodu

Již nejednou zaznělo na zastupitelstvu obce Vysoká u Příbramě za posledních 15 let téma obecního vodovodu. Až doposud se nenašlo dostatečné množství argumentů, které by tento záměr rozpracovalo. Nyní se otázka obecního vodovodu

otevřela znovu, tentokrát zejména v souvislosti s přípravou odkanalizování obce, kde Svazek obcí ANTONÍN DVOŘÁK připravuje společný projekt k realizaci v následujícím roce, vše je samozřejmě závislé na úspěšnosti získání dotací, kdy se předpokládá délka stavby na 18 měsíců.

Na vodohospodářská díla předpokládáme u platnění záruky v délce 60ti měsíců a po tuto dobu by nebylo možné, bez omezení záruky díla, se otázkou realizace vodovodu zabývat.

V časové souslednosti projektů a bez omezení běžících záruk bychom se k tomuto tématu mohli reálně vrátit po roce 2022. A právě po roce 2020 už ČR bude v situaci, kdy nebude v rámci EU velkým „příjemcem dotací“ a spoléhat se na budoucí dostupnost dotací z národních zdrojů by nebylo rozumné.

Z vlastních finančních zdrojů to obec schopna financovat nebude ani teď, ani v budoucnu. Dalšími pozitivními argumenty ve prospěch tohoto záměru mohou být i náklady na vybudování společných přípojek vlastníků nemovitostí v obci, tj. v rámci jednoho výkopu lze nemovitosti připojit na splaškovou kanalizaci a obecní vodovod. ZS

Kulturní akce konané i plánované

Všechny kulturní akce, které se konaly v prosinci 2014 se velmi povedly. Pro připomenutí malá rekapitulace:

12. 12. otevírání knihovny J. J. Stankovského a recitál M. Rojíka s názvem Zpověď a výpověď o Petru Novákovi.

19. 12. tradiční vánoční zpívání, které se z důvodu nepříznivé počasí konalo netradičně v místním pohostinství „U Cempírka“. Účinkující podali velmi pěkný výkon, aparatura byla skvěle připravená, náhradní vánoční stromček krásně vyzdoben, vánoční punč v dostatečném množství připraven a perníčky, které upekla s místními dětmi Majka Šálková snědny.

20. 12. nás navštívila dobrovolná loutkoherecká skupina Zalezlíci a zpříjemnila nám všem čekání a přípravy na Štědrý den koledami a povídkami o adventu. Všichni účinkující byli báječní a potlesk zaslužený.

Děkujeme všem, kteří se o tyto krásné akce zasloužili a také děkujeme návštěvníkům a občanům naší obce za podporu.

Nejbližší plánovanou akcí na Vysoké bude oslava MDŽ. Tímto zveme všechny občany a hlavně ženy na oslavu tohoto svátku, která se bude konat 8. 3. 2015 od 14 hod v pohostinství „U Cempírka“. IP

Loutkoherecká skupina Zalezlíci při vystoupení v místním pohostinství..

Vánoční zpívání se kvůli nepřízní počasí muselo přesunout pod střechu.

Úvaha

„Politika tady nestojí za nic.“

Svatá pravda. Politici jsou šmejdi a kradou atd. a sousedovi, který je volil, by se patřilo dát po hubě. Ale je fakt, že je zvolil ve volbách. To znamená, že tady máme volby. A že na politiky můžeš nadávat nahlas a nikdo tě nezavře? To není špatné.

„Žijeme v drahotě a bídě.“

Je to pravda. Všechno stojí peníze a těch nikdo nemáme dost. Naprostě většinu vyjdou prachy s bídou jen na vlastní bydlení, placatou televizi, ledničku, mikrovlnku, pračku, počítač, mobil a aspoň jedno auto do rodiny. Hlady už tady nikdo neumřel sto let. Máme se tak zle, že jsme líní se 100 kilometrů odstěhovat za lepší práci, protože je to hrozně daleko a tady máme garsonku po babičce. Čtvrtina lidí má denně na cigára, polovina na benzin do auta a tři čtvrtiny na pivo a kořalku.

To není špatné.

„Šéfové jsou parchanti.“

Svatá pravda. Pokud ale můžeš nadávat na šéfa, znamená to, že máš práci. To není špatné.

„Daně jsou vysoké.“

Jsou. Jsou nekřesťansky vysoké. Pokud ale musíš platit daně, znamená to, že jsi i něco vydělal nebo že něco máš. Horší by bylo, kdybys nic nevydělal a nic neměl. Nakonec to není tak špatné.

„Zaměstnanci jsou líní a nevděční parchanti.“

Ale pokud máš zaměstnance, kterým platíš, znamená to, že jsi borec, který dokázal firmu založit, dokáže ji vést a vydělat tolik peněz, že může dát obživu dalším lidem. To není špatné.

„Zdravotnictví nestojí za nic.“

No samozřejmě. Na každém pokoji by měla být tel-

ka, všichni by měli mít bílé plomby a právo na okamžitou transplantaci čehokoliv. Takhle se musíme spokojit s tím, že pro nás v nouzi vcelku rychle dojde sanitka, že nás nejdřív zachrání a až pak se ptají po průkazce pojištěnce, že v nemocnici už neplatíme ani za karbenátek a že v rámci pojištění dostáváme slušné základní i odborné služby. To není špatné.

„Počasí nestojí za nic.“

Naprostá pravda. V létě velké vedro, v zimě krutý mráz. Ale nemáme tsunami, ničivá tornáda ani zemětřesení. To není špatné.

„Příroda nestojí za nic.“

Pravda. Ani pořádné hory, ani pořádné moře, ani pořádná džungle. Ale zas tu nemáme na každém kroku jedovaté hady, chlupaté pavouky, moskyty, v lese na tebe neskočí hladový tygr a pravděpodobnost,

že tě do rybníka stáhne krokodýl, je taky poměrně nízká. To není špatné.

„Celé je to tu na nic.“

Je to přesně tak. Ale nikdo nás tu nedrží. Můžeme se kdykoli sebrat a odstěhovat se na jiné, lepší místo, kde bude všechno v cajku. A taky nám nikdo nezakáže se vrátit, když zjistíme, že takové místo neexistuje a mnohde je to i mnohem horší než tady. A to není špatné.

Přes všechny ty výše popsané kruté hrůzy, ve kterých tady musíme žít, dokážeme každodenně řešit kraviny, jako kdo je baníkovec a kdo spartan a že v televizi dávají ptákoviny. Dokážeme se smrtelně vážně hádat a urážet kvůli tomu, že jeden chce DPH zvednout o procento a druhý o dvě snížit.

Nejsem cestovatel, nikde jsem nebyl, nic jsem nepoznal a nemůžu nic s ničím srovnávat. I přesto si troufnu prohlásit, že se tady máme jako prasata

v žitě, v nejklidnějším koutě galaxie. Nic důležitého tu nemáme, takže nám to nikdo nechce vzít. Nic nám zas tak moc nechybí, takže sami na nikoho neútočíme. Nejsme bůhvíjak bohatí, aby se nám sem stěhovaly hladové hordy, a nejsme zdaleka tak chudí, abychom se ve stěhovavé hordy proměnili sami.

Díky tomu všemu sice nedržíme jako národ moc pohromadě, ale zase nás nikdo jako jedince nijak neomezuje a nemá tendence násilím sjednocovat. Pokud existuje na světě místo, kde se může každý v klidu a svobodně rozhodnout, čím chce být, jak chce žít a čeho chce dosáhnout, je to tady. Můžeme studovat, cestovat, podnikat, pracovat, chlastat, dělat cokoli, co chceme a co není proti zákonům. To není špatné.

Akorát možná neškodí si to sem tam připomenout.

Zdroj: Rostislav Oboňa (Starý Mrzout)

Zahrada v únoru

V únoru se zima vládý ještě nevzdala. Navzdory tomu zahradní sezóna již začíná. Je čas na první výsevy pro předpěstování zeleniny i květin, i na prořezávky a úpravy zahrady, která se pomalu začíná probouzet ze zimního spánku.

V únoru vykvétají první přísliby jara, často si musí razit cestu sněhem a ledem. První se rozvinou otužilé čemeřice a talovíny, v teplejších oblastech je koncem měsíce následují sněženky a krokusy, ozdobné lýkovec a vonné kaliny. Za příznivého počasí se již můžete těšit z probouzející se přírody a začít s prvními jarními pracemi na zahradě. Hlavní přípravy se ale zatím odehrávají na okeních parapetech, při předpěstování prvních sazeniček.

Výsevy za okno

V únoru je čas na první výsevy semínek do misek v teple

na okenním parapetu (nebo vytápěném skleníku či zimní zahradě) pro předpěstování sazeniček. Takto časný výsev se vyplatí u raného salátu, celeru, brokolice, lilku, paprik. Pro časnou sklizeň lze již v únoru začít s předpěstováním rajčat, cibule, petrželky.

Vstávej semínko, aneb jak urychlit klíčení

Semínka jednoduše zasetá do vlhkého substrátu časem vždy vyklíčí, pokud jsou zdravá. Ale tento proces můžete velmi urychlit a klíčení jim usnadnit. Máčení semínek je výhodné proto, že příroda je pojistila proti omylu. Aby nevyklíčila při prvním malém deštíku a pak nezaschla, brzdí je inhibitory klíčení. Ty se odplaví až s větším trvalejším přísunem vody.

Vypěstujte si první jarní ředkvičky a karotky

Šťavnatě a lahodně ředk-

vičky, které nejsou příliš štiplavé, vypěstujete díky dostatečné zálivce. Otužilé ředkvičky jsou první jarní zeleninou, kterou je možno venku vypěstovat. Rané odrůdy ředkviček lze do teplého či poloteplého, hnojem či kompostem vyhřívaného pařeniště vysít již v únoru, sklízet je pak můžete již ve druhé polovině března. Jsou otužilé, ale jarní mrazíky je při vzcházení mohou poškodit. Pokud pařeniště nestačí, můžete je ještě překrýt lehkou bílou netkanou textilií. Mezi kvalitní nové rané odrůdy ředkviček patří například Viola, Prima, Sixta, Duo.

Muškaty se probouzejí

Pozor, řez by neměl nikdy vést přímo přes očko. Pelargonie, které úspěšně prezimovaly, je v únoru vhodné seříznout o jednu či dvě třetiny u každého výhonu. Díky řezu budou košaté, rozvětvené. Ke

konci měsíce již můžete rostliny přesadit do nového substrátu (vhodný je zahradnický substrát smíšený s pískem a vyzrálým kompostem).

• Při přesazování zakraťte také příliš dlouhé kořeny.

• Nyní budou i muškáty, které prezimovaly potmě, potřebovat dostatek světla, aby zesílily.

Jak ještě lze v únoru pečovat o zahradu?

• Pokud jste na podzim nestihli shrabat všechno listí pod ovocnými stromy, můžete to napravit ještě do konce února. Zabráníte tak šíření houbových chorob, rzi a strupovitosti.

• Na konci měsíce je ideální doba pro roubování meruněk, třešní a višní. U jabloní, hrušní a rybízu je zase pravý čas rouby odebrat.

• Pokud se chystáte na jaře vysazovat stromy a keře, již

v únoru můžete vykopat jámy, aby stihly dobře zvětrat.

• Kompostu prospěje přeházení.

• Koncem měsíce prospěje trávníku vyhrabání odumřelé trávy a mechu, ovšem za bezmrazého počasí, kdy nejsou listy trávy zkrhlé.

• Citlivé rostliny je i v únoru třeba chránit před mrazem a větrem.

• Když mrazy ustoupí, můžete mírně nakypřit a uhrabat záhony a plochy určené pro výsadbu košťálovin posypat páleným vápnem, které je mimo jiné prevencí proti kořenovým nádorům košťálové zeleniny.

• Rašící okrasné cibuloviny určené k urychlení můžete přenést na teplé světlé místo a začít zalévat. Za několik týdnů vykvetou.

• Pokud treláže pro popínávé rostliny potřebují opravit, je vhodné využít dobu, kdy ještě nerostou.

Zahrada v březnu

Příslib jara se proměňuje ve skutečnost. Rostliny, zvířata i lidé pookřívají pod prvními hřejivými paprsky slunce. Zahrada je v rozpuku, pupeny se nalévají, nastává příjemný čas jarního zahradničení. V průběhu března zahradu postupně opouští sníh i v chladnějších oblastech. Rozkvétají krásné крокуsy, koncem měsíce se květy obalí i časně kvetoucí keře, jako jsou lýkovce. V hřejivých slunečných paprscích budou první jarní práce na zahradě radostí. Určitou péči vyžadují záhony trvalék, jahodníků, skalka, ovocné stromy i keře. Některé je třeba prořezat, přihnojit a chránit proti škůdcům a chorobám. Nastává čas prvních výsevů zeleniny na záhony či do fóliovníku, pokračuje předpěstovávání sazeniček.

Probouzení jahodníku

Odumřelé listy mohou přenášet zárodky houbových chorob a škůdců. Až pomínou silnější mrazy a roztaje i poslední sníh, jahodník bude potřebovat kontrolu. Především odstranění všech suchých a poškozených listů a velmi opatrné nakypření půdy, pokud je slehlá. Rostlinky povytažené mrazem přitlače a přihrňte je zeminou.

Když začnou jahodníkům rašit středová srdéčka, prospěje jim přihnojení kompletním hnojivem pro drobné ovoce. Pro plodnost jahodníků, ale zároveň i dlouhodobé zdraví a úrodnost půdy jsou nejlepší hnojiva organická. Jahodám prospějí zkvašené slepičince, které můžete zakoupit i v granulované či tekuté formě, podobně jako rovněž prospěšný hnůj kravský.

Hnojení a prořezávka ovocných stromů

V druhé polovině měsíce lze prořezat příliš bujně ros-

toucí jabloně a hrušně. Naopak švestky, slívy a především meruňky a broskvoně je vhodné ošetřit až později, v době rašení. Aby měly stromy v následující sezóně dostatek síly, dopřejte jim dávku vyzrálého kompostu či dobře uleželého hnoje. Zapravte jej lehce pod povrch půdy pod korunou stromu. I oblíbené NPK hnojivo můžete aplikovat i v čistě organické podobě.

- Na těžkých půdách postačí stromy přihnojovat jednou za dva či tři roky.

- Na lehkých, písčitých půdách jim prospěje přilepšení každoroční.

Výsadba nových stromků

Pro meruňky, broskvoně a nektarinky je jarní termín výsadby vhodnější, nežli podzimní. V březnu můžete vysazovat ovocné stromy a keře. Na jaře lze vysazovat všechny ovocné stromy, zvláště prostokořenným sazenicím prospěje časný termín. Koncem měsíce se vysazují také okrasné opadavé listnáče i sazenice révy vinné.

Jarní péče o ovocné keře

V první půli měsíce lze ještě prořezat keře rybízu a angreštu. Také dvouleté výhony maliníku a ostružiníku, které již odplodily, můžete odštíhnout, pokud jste tak již ne učinili dříve. I u jednoletých je třeba zastříhnout poškozené či namrzlé konce. Keře prohlédněte, zda nejsou napadené bělomorkou, jejíž larvy vytvářejí na výhonech nápadné háčky. Silně napadené výhony je lepší zlikvidovat.

Ochrana ovocných stromů a keřů proti chorobám a škůdcům

- Broskvoně, které byly v minulosti napadeny kadeřavostí, ocení postřik měďnatým či jiným přípravkem proti houbovým chorobám ihned, jak jim začnou rašit pupeny, ještě před na-

sazením listů. Kadeřavost způsobuje deformace, blednutí a usychání listů. Podporuje ji chladné a vlhké počasí. Dobrou prevencí je výsadba odolnějších odrůd broskvoní vůči této chorobě.

- Keře zdravého a chutného černého rybízu mohou být napadeny vlnovníkem rybízovým. Tento roztoč patří mezi nejnebezpečnější škůdce rybízu – právě v březnu jej můžete odhalit, neboť má na svědomí nepřírozně zvětšené, kulovité pupeny. Napadené pupeny je třeba odstranit a zlikvidovat. Později, když se oteplí a z pukajících napadených pupenů, hálek, vylézají vlnovníci, je možné proti nim aplikovat vhodný postřik proti roztočům. Ošetření se zopakuje ještě před rozkvetem keřů.

Výsev a výsadba zeleniny

- Začátkem měsíce je poslední vhodný termín pro výsev semen paprik a brokolice pro předpěstování sazenic. Pro získání silných rostlin dodržujte vzdálenost mezi jednotlivými semeny aspoň tři centimetry.

- Do poloviny měsíce je třeba do květináčků, kelímků či výsevních misek za okno vysít semínka rajčat. Již vzešlé rostlinky je třeba po vytvoření prvních dvou až pěti lístků přepichovat.

- Do pařeniště či fóliovníku je za příznivých podmínek možné již v březnu vysévat karotku, ředkvičku, bazalku, a sázet předpěstovaný raný salát. Salát ke sklizni mladých listů můžete vysévat v průběhu měsíce při vhodném počasí a klíčící rostlinky přikrýt netkanou textilií.

- V druhé polovině měsíce se na venkovní záhony vysévá mrkev a ředkvičky, petržel, špenát, raný salát, hrách, kopr. Vrcházející semínka a klíčící rostlinky ochrání před chladem i škůdci bílá netkaná textilie. Vysazovat

již lze cibuli sazečku a česnek.

- V březnu je třeba sklídit zbývající zeleninu pěstovanou pod sněhem: růžičkovou kapustu, kadeřávek, pór.

Jarní očista zahrady

- Když odtaje sníh a pomínou mrazy, je již možné odstranit suchá stébla z trvalkových záhonů a okrasných trav. V zimě byla odumřelá hmota užitečná, chránila rostliny před mrazem a také poskytla zimní útočiště užitečným druhům hmyzu.

- Je třeba uvolnit svázané jehličnany a odkrýt přikrývky z chvojí, slámy a listů, které citlivé rostliny chránily přes zimu, samozřejmě s přihlédnutím k aktuálnímu počasí a klimatu dané oblasti.

- Koncem měsíce již můžete osvobodit i růže a odhrnout od kmínků nakopčenou zeminu, zrovna tak uvolnit a přivázat k oporám stromkové růže, pokud jejich ohnuté korunky chránila zemina.

- Popínavé rostliny je třeba zbavit odumřelých větví a suchých listů. Je poslední čas opravit či připravit nové treláže.

- Pokud plevel začnete likvidovat důkladně od počátku jara, v průběhu léta si ušetříte mnoho práce. Vypleté záhony je vhodné pokrýt mulčem, který zabrání v růstu dalších nežádoucích rostlin, udržuje teplo a vlhkost, prospívá půdním mikroorganismům.

Pro zeleninové záhony je vhodná například sláma. Ovšem zatímco na záhonech plevel žádoucí není, protože by utiskoval mladé rostlinky, hubit pampelišky, ptačince, kopřivy a bršlice na celé zahradě je zbytečné.

Jejich mladé listy jsou výtečnou zeleninou nabitou vitamíny, až povyrostou, poslouží zase pro přípravu výtečného tekutého hnojiva. Trs kopřiv v rohu zahrady pak poslouží jako potrava krásné babočky kopřivové.

Jarní péče o trávník

Pokud je trávník zamechovaný, pomůže povápnění, nejlépe dolomitickým vápencem, který mu dodá i další potřebné minerály. Jakmile se trávník zbaví sněhové přikrývky, je třeba z něj vyčesat odumřelá stébla trávy a mech. Důkladné provzdušnění zajistí vertikutace pomocí vertikutačních hrábí. Ovšem pomáhá i jednoduché zapichování vidlí a mírné zakývání.

Co dále učinit pro krásnou, plodnou zahradu v březnu

- Dříve, než vyraší nové výhony, je vhodné prořezat růže. Prospěje jim také přihnojení.

- V březnu se dobře odbírají tvrdé, dřevnaté řízky z keřů, které chcete rozmnožit.

- Pro množení hřížením je vhodné již v průběhu března zatížit vybrané spodní větve keřů k zemi, opatrně je naříznout, částečně je zakrýt zeminou a zatížit nebo ukotvit očkem z drátu.

- Vlivem stoupající teploty se mohou velmi rychle namnožit škůdci ve skleníku. Zasáhněte proti nim včas, proti savým škůdcům je nejvhodnější biologická ochrana, nebo ekologickým přípravkům na bázi olejů a mastných kyselin.

- Nakypřené záhony s trvalkami lze v průběhu března, kdy je zem již trochu prohrátá, ale stále ještě vlhká, pokrýt mulčem. Zabrání ztrátám vody a omezí růst plevelu.

- Živé ploty z opadavých druhů dřevin, které ještě nedosáhly požadované výšky, je vhodné v březnu zkrátit, aby zhoustly.

- Pokud pěstujete mečíky, již v druhé polovině měsíce je vhodné nechat jejich hlízy v teple narašit.

- Přezimovaný špenát snadno narychlíte, pokud jej přikryjete bílou netkanou textilií.

Pranostiky na únor a březen

Na svatého Valentina zamrzne i kolo mlýna.

Na Hromnice zimy polovice.

Josef s Marií (23. 3.) zimu zaryjí.

Napadlý sníh březnový, oseníčku nehoví.

Jak vzniká náš územní plán

Na prosincovém zasedání zastupitelstva jsme Vás informovali o tom, že příprava územního plánu zatím probíhá bez zpoždění a že nejbližším krokem, při kterém se budete mít možnost s návrhem územního plánu podrobně seznámit, bude veřejné projednání, jehož termín odhadujeme na srpen tohoto roku.

Co zajímavého se zatím při přípravě územního plánu událo?

Jak víte, po vypracování zadání územního plánu a jeho schválení zastupitelstvem v říjnu 2013, proběhlo začátkem roku 2014 výběrové řízení na architekta – zpracovatele územního plánu. Výběrové řízení vyhrál AD Ateliér z Českých Budějovic. Smlouvu s ním obec uzavřela v červenci 2014.

Vedoucí AD Ateliéru Ing. Arch. Jaroslav Daněk se krátce po podpisu smlouvy seznámil s naším územním plánem z roku 2002, žádostmi občanů i firmy Real Innovation o změnu využití pozemků v jejich vlastnictví a se všemi ostatními podklady o území obce.

Se svými spolupracovníky také Vysokou několikrát navštívil a obec a její okolí si prošel. Na konci léta 2014 jsme již mohli debatovat nad prvním výkresem a proběhlo několik společných jednání s architektem, upřesňování požadavků s vlastníky pozemků a na jejich základě i postupné vypracování několika variant možného řešení celého území Vysoké.

Po vydání nového stavebního zákona v roce 2006 se totiž územní plán již nesoustředil jenom na zastavitelné území Vysoké, ale na celý její katastr.

Musí zohlednit biocentra (oblasti, které svými jedinečnými přírodními podmínkami umožňují život původních rostlin a živočichů), biokoridory (pruhy území, které jednotlivá biocentra propojují), ochranná pásma lesa, vodních zdrojů, elektrických vedení, dopravních tras, poddolané území, staré dobývací prostory a dokonce i ochranné pásmo vzletového a přistávacího prostoru letiště Dlouhá Lhota, které do katastru Vysoké zasahuje.

Současně s tím se v průběhu roku 2014 odehrála další významná věc. Odbor koncepce a rozvoje Městského úřadu v Příbrami oznámil, že dojde k pravidelné aktualizaci takzvaných „územně-analytických podkladů“.

To je dokument, který obsahuje nejdůležitější údaje o území, jako například urbanistické a architektonické hodnoty, vyhlídkové body, historicky významné stavby, všechny cesty, pěšiny a stezky, které zpřístupňují nejen jednotlivá místa v katastru Vysoké, ale také spojují Vysokou s okolními obcemi. Na tyto podklady architekti při zpracování územních plánů musí myslet a plně je respektovat.

Aktualizaci jsme nechali vypracovat od ateliéru Mackovič Architecture, se kterým jsme na období zpracování územního plánu uzavřeli smlouvu o poradenské a konzultační činnosti. V jejich materiálu se objevila řada velice prospěšných věcí:

- historicky cenná Vila Rusalka, která tvoří prostorovou protiváhu záměčku

- nejstarší dochovaná vesnická zástavba v západní části obce v návaznosti na záměček. Vine se podél dvou souběžných ulic propojených spojovacími uličkami. Orientace i tvar staveb jakož i par-

celace zůstala tradiční a přes několik méně zdařilých příkladů přestavby či stavebních úprav stojí za to tuto část obce chránit před necitlivými a násilnými přestavbami, nástavbami apod.

- statek čp. 1, který je dnes bohužel již ve špatném stavebním stavu, ale stále se dají vysledovat kvality patrné na dobových fotografiích. Jde o velmi kvalitní tradiční venkovský typ stavebního souboru s vytríbeným smyslem pro detail. Svou velikostí, prostorovým řešením a velkorysostí vytváří nejvýznamnější stavební celek Vysoké.

Jeho dominance je zřetelná nejen z blízkého okolí obce, ale i z okolních vesnic. Velmi kvalitní je i kompozice areálu statku s velkým vnitřním dvorem, ze kterého je výhled do celé okolní krajiny. Působivý je i přilehlý, původně anglický park.

- typické krásné výhledy do okolní krajiny. Další rozvoj obce by měl respektovat tato místa výhledů, zachovat je a umožnit jejich využití (procházkové trasy, vyhlídky, lavičky apod.)

- obnov zaoraných polních cest, které leží na pozemcích ve vlastnictví obce. V budoucnu by z nich měla vzniknout síť vycházkových pěších tras v blízkosti Vysoké.

- silnice začínající u hostince A. Cempírka a pokračující úvozovou cestou na Strýčkovy. Je to nejvýznamnější místo výhledu, charakterizující celou Vysokou.

Pohled z této terénní hrany si zaslouží ochránit a zachovat pro budoucí generace. Výhled obsahuje celou okolní zvlněnou krajinu včetně krajinné dominanty – třebského kostela.

- výrazné vyhlídkové body u Leče směrem na západ a na východ,

umožňující pohled na obec shora včetně krásné krajiny v pozadí. Měly by zde být vycházkové obecní polní cesty, vyhlídky nebo altány, vyhlídkové lavičky apod. Stavební rozvoj obce severním směrem by se proto měl umožnit pouze v přímé návaznosti na stávající zástavbu, aby do těchto výhledů nepříznivě nezasáhl.

Všechny tyto věci se do aktualizace územně analytických podkladů podařilo prosadit.

Celý materiál je opatřen i fotografiemi a nákresy a je k nahlédnutí na obecním úřadu.

A co nás čeká dál? V první polovině letošního roku bude vypracována výkresová i textová část návrhu územního plánu a také povinné vyhodnocení vlivů územního plánu na životní prostředí (SEA).

Tyto dokumenty pak dostane k vyjádření krajský úřad a řada takzvaných „dotčených organizací“, jako vodohospodáři, hygiena, hasičský záchranný sbor, ministerstva dopravy, obrany, životního prostředí, průmyslu a obchodu, plynaři, energetici a další.

Pokud budou mít k návrhu našeho územního plánu závažné připomínky a požadavky, budou se muset projednat a je možné, že se v návrhu územního plánu budou muset ještě udělat nějaké změny.

No a dalším bodem už bude veřejné projednání návrhu, zmíněné v úvodu tohoto článku.

Všechno tedy směřuje k tomu, aby nový územní plán Vysoké mohl být do konce tohoto roku zastupitelstvem obce vydán a vstoupil v platnost.

LD

Vážení občané, i Vy můžete zveřejnit své příspěvky v našem Vysockém občasníku. Můžete nám zasílat i své dotazy, na které se budeme snažit odpovědět.

Dotazy a příspěvky můžete zasílat na mail: ivana.svej@centrum.cz nebo nemcova.alltech@seznam.cz anebo vhodit do schránky na OÚ.

Děkujeme.
IP + LŠ